

Poľnohospodárstvo a mliekarstvo vo Veľkej Británii

Poľnohospodárska podpora v Anglicku je ťažko dostupná

Podľa správy Národného audítorského úradu* by vláda v Anglicku mala farmárom poskytnúť viac školení a uľahčiť prístup k podporným systémom. Prispôbenie sa otvorenejšiemu a konkurenčnejšiemu trhu a novým environmentálnym požiadavkám bude pre 90 000 malých a stredných poľnohospodárskych podnikateľov veľmi ťažké.

Úrad uviedol, že Ministerstvo pre životné prostredie, potraviny a vidiecke záležitosti chce, aby poľnohospodárske podniky tvorili časť hlavného hospodárskeho prúdu a podporili úspešné zvládnutie prechodného obdobia.

Bol zavedený celý rad opatrení, vrátane poradenstva, kapitálových pôžičiek a nariadenia. K dispozícii sú aj štyri systémy: systém podnikania na vidieku; granty pre oblasť spracovania a marketingu; systém odborných školení a poradenská služba pre podnikanie v poľnohospodárstve. Na tieto systémy bolo vyčlenených 250 mil. libier na obdobie od roku 2000 do roku 2006, vrátane fondov EÚ.

Úroveň využívania týchto systémov a informovanosti o nich je však rôzna. Procedúry podávania žiadostí sú podľa úradu komplikované a nákladné. Úrad zistil, že takmer tri štvrtiny farmárov nevedia o systéme odborných školení alebo grantoch pre oblasť spracovania a marketingu. Známejší je medzi farmármi systém podnikania na vidieku, avšak existuje len málo faktov svedčiacich o jeho úspešnosti pri podpore diverzifikácie. Poradenská služba pre podnikanie v poľnohospodárstve bola zvyčajne využívaná vo veľkej miere.

Edward Leigh, predseda Výboru pre verejnú správu, uviedol, že systémy nefungovali tak dobre, ako mali. „Procedúry podávania žiadostí sú máťúce, ťažkopádne a nákladné. Systémy neodrážajú miestne potreby a mnoho farmárov jednoducho nemôže prekonať všetky prekážky.“

Národný audítorský úrad uviedol, že systémy kapitálových grantov tvoria 80% fondov dostupných z Ministerstva pre životné prostredie, potraviny a vidiecke záležitosti. Iné krajiny (Írsko, Francúzsko, Nemecko, Dánsko, Švédsko, Nový Zéland a Wales) však kladú väčší dôraz na poskytovanie poradenstva a školenia, zamerané na pomoc farmárom vyvíjať podnikateľské možnosti a obnoviť spojenie s trhom.

Na Novom Zélande boli napríklad vládne dotácie zredukované z 35% poľnohospodárskeho obratu v roku 1983 na 1% v súčasnosti a poľnohospodárstvo doteraz stále prosperuje. Leigh uviedol: „Z toho vyplýva otázka, aký typ podpory je vlastne v Anglicku naozaj potrebný“.

Národný audítorský úrad vo svojej správe uvádza niekoľko odporúčaní, zohľadňujúcich postupy realizované v iných krajinách. Tieto zahŕňajú:

- zvýšenie podielu prostriedkov vynakladaných na poradenstvo pre farmárov;
- uľahčenie procesu podávania žiadostí farmárov o podporu;

- zlučovanie poľnohospodárskych systémov pre rozvoj podnikania, aby boli dostupné ako jednotný zdroj prostriedkov;
- sprístupnenie podpory pre farmárov tým, že sa stanú oprávnení využívať existujúce pôžičkové garančné systémy, dostupné v iných druhoch podnikania;
- podpora využívania miestnych partnerstiev pri zlučovaní environmentálnych iniciatív s rozvojom poľnohospodárskeho podnikania;
- poskytovanie väčšieho množstva informácií farmárom a iným zainteresovaným v miestnej komunite o spôsobe vyplácania podpory;
- presmerovanie časti podpory z individuálnych fariem na miestne iniciatívy väčšieho rozsahu.

* Správa „Helping Farm Bussiness in England“ je dostupná na adrese: <http://www.tso.co.uk/bookshop>.

Jednotný hlas reprezentujúci mliekarstvo v Británii

Nový, jednotný hlas v odvetví mliekarstva v Británii začal formálne fungovať v podobe úradu *Dairy UK*. Po prvýkrát záujmy všetkých častí odvetvia prezentuje a podporuje na celonárodnom základe jednotný odvetvový úrad.

Členmi *Dairy UK* budú štátne podniky, súkromné a farmármi riadené spracovateľské podniky a maloobchodní distribútori mlieka. Hoci samostatní farmári nebudú členmi *Dairy UK*, budú mať svojich zástupcov v jeho výbore a prostredníctvom Národnej únie farmárov budú priamo vstupovať do jeho činnosti. Výbor bude pozostávať z predstaviteľov štyroch významných britských spracovateľov, ďalších spracovateľov, maloobchodných distribútorov mlieka, štyroch významných farmármi vlastnených družstiev a dvoch predstaviteľov farmárov. Úrad *Dairy UK* nebude zapojený do rokovaní o cenách mlieka a členskej organizácie a skupiny budú v určitých oblastiach naďalej prezentovať svoje záujmy individuálne.

Ciele *Dairy UK*:

- § poskytovať škálu služieb zameraných na potreby moderného podnikania v oblasti mliekarstva;
- § prezentovať a podporovať záujmy mliekarstva;
- § zabezpečiť, aby záujmy mliekarstva boli náležite zohľadnené pri formulovaní politiky V. Británie a EÚ;
- § sprostredkovať informácie relevantné pre sektor;
- § organizovať fóra pre výmenu informácií v rámci celého dodávateľského reťazca;
- § podporovať vytvorenie dynamického a rastúceho trhu;
- § identifikovať možnosti znižovania nákladov v odvetví;
- § obhajovať a zlepšovať „imidž“ mlieka medzi spotrebiteľmi a mienkotvorcami.

Spracované zo zahraničnej tlače.

Zdroj: Agra Europe č. 2123 (17. september, 2004), 2124 (24. september, 2004)

Ústav vedecko-technických informácií pre pôdohospodárstvo

Samova 9, 950 10, Nitra, www.uvtip.sk
 Informačné stredisko pre Európsku úniu
www.uvtip.sk/iseu, email: iseu@uvtip.sk, Tel.: 037/6510 032

október 2004